

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-51>

УДК 338.488.2:379.828-053.2:778.534.6

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧОЇ АНІМАЦІЇ У ГОТЕЛЯХ КУРОРТНОГО ТИПУ

FEATURES OF ORGANIZATION OF CHILDREN'S ANIMATION IN RESORT HOTELS

Носа Богдана Михайлівна

старший викладач,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9783-7103>

Nosa Bohdana

Uzhhorod National University

Стаття присвячена вивченню теоретичних і практичних аспектів організації дитячої анімації у готелях курортного типу. У ній узагальнено фактори впливу, можливі формати та місце дитячого дозвілля в контексті готельного обслуговування. З урахуванням практичного досвіду закордонних курортів висвітлено особливості матеріально-технічного, кадрового і програмного забезпечення дитячої анімації. Наведено приклади типових анімаційних заходів для дітей в курортних готельних програмах. Особливу увагу звернено на організаційні аспекти функціонування мініклубів, їх структурування та моделі взаємодії із закладами готельного господарства. Окреслено особливості обслуговування дитячих клубів туроператорів. Відзначено вплив карантинних обмежувальних заходів у зв'язку із COVID-19 на готельну анімацію.

Ключові слова: дозвілля, готельна анімація, дитяча анімація, сімейний відпочинок, курортні готелі, мініклуб.

Статья посвящена изучению теоретических и практических аспектов организации детской анимации в отелях курортного типа. В ней обобщены факторы влияния, возможные форматы и место детского досуга в контексте гостиничного обслуживания. С учетом практического опыта зарубежных курортов освещены особенности материально-технического, кадрового и программного обеспечения детской анимации. Приведены примеры типовых анимационных мероприятий для детей в курортных гостиничных программах. Особое внимание обращено на организационные аспекты функционирования миниклубов, их структурирование и модели взаимодействия с предприятиями гостиничного хозяйства. Определены особенности обслуживания детских клубов туроператоров. Отмечено влияние карантинных ограничительных мер в связи с COVID-19 на гостиничную анимацию.

Ключевые слова: досуг, гостиничная анимация, детская анимация, семейный отдых, курортные гостиницы, миниклуб.

The article is devoted to the study of theoretical and practical aspects of the organization of children's animation in resort hotels. The topic is relevant, because the global development of family travel and recreation requires the expansion of hotel services, including the organization of leisure for children and adults. The article considers possible formats of children's leisure in hotels and summarizes the factors influencing it. The role of children's animation in hotel service was determined. Its organization has distinctive features that require careful planning and involvement of appropriate resources. Children's animation is popular in the resorts of Turkey, Egypt and some other European countries. Tourists (including Ukrainians) come here for a long recreation (7-14 days). Based on theoretical materials and practical experience of foreign resorts, the author highlights the features of material, technical, personnel and program support of children's animation. It was found that kids clubs most often serve children aged 4-12. Sometimes programs are also offered for teenagers. Examples of typical animation activities for children in resort hotel programs are given. Sports, entertainment, educational and other activities are among them. It is important that they are interesting, safe and age-appropriate. Much attention is paid to the organizational aspects of the functioning of mini clubs, their structuring and models of cooperation with hotel enterprises. Hotels organize their work differently: depending on the number of children and their age, animators, infrastructure and many other factors. Features of service of children's clubs of tour operators are outlined. Children's clubs of tour operators also have certain features. They work according to standardized programs, take into account the language of tourists and complement package tours. Often they are chain and have well-known names. The article notes the impact of quarantine restrictions in connection with COVID-19 on hotel animation. This issue at the foreign and domestic levels needs some research in the future.

Keywords: leisure, hotel animation, children's animation, family recreation, resort hotels, mini club.

Постановка проблеми. Розвиток сімейних подорожей зумовив формування широкого спектру готельних послуг, особливо у закладах курортного типу. Готелі, які очікують клієнтів із дітьми, вибудовують свою роботу на основі концепції сімейного відпочинку, забезпечуючи не тільки належні побутові, але й дозвіллієві послуги.

Обслуговування такої категорії вимагає наявності спеціального устаткування й інфраструктури, розширення додаткових послуг, задоволення підвищених вимог (особливо від батьків) до їх надання, підготовку працівників для роботи із дітьми тощо. Більшість із пропонуваного в сучасних готелях сімейного спрямування зумовлена не так нормативним регулюванням, як існуючим попитом та вимогами конкурентного ринку.

Курортний відпочинок залишається найбільш помітним запитом і серед українців. Окрім офіційної статистики минулих років, про це йдеться у нещодавно представленому Державним агентством розвитку туризму дослідженні попиту на туристичні продукти населення України: майже 30% громадян обирають пляжний відпочинок, а найпопулярнішим внутрішнім напрямом є Одещина (17,4%) [3]. Для відпочинку закордоном, у тому числі з дітьми, українці роками надають перевагу курортам Єгипту і Туреччини. Меншою мірою – Іспанії, Греції, Кіпру, Італії та Болгарії [6].

Важливе місце в курортному обслуговуванні сімейного типу займає дитяча анімація – організована форма дозвілля, спрямована на цікаве, пізнавальне та комфортне проведення часу дітей на території готелю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Активний розвиток готельної анімації зумовив значний науковий інтерес до цієї теми. Її різні аспекти протягом останнього десятиліття висвітлені у численних працях українських дослідників. Разом з тим, питанню організації дитячої анімації приділено уваги значно менше. Серед інших, необхідно виділити навчальні посібники О.М. Кравець та С.І. Байлика [2], А.В. Віндюка, А.Г. Захаріної та Є.А. Захаріної [1], у яких розглянуто як основні організаційні аспекти готельної дитячої анімації, так і методологію проведення ігор із дітьми.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Курортний сімейний відпочинок постійно розвивається, розширюються підходи до розуміння концепції, щосезону оновлюються анімаційні програми.

Помітні видозміни зазнали групові форми дозвілля через карантинні обмеження у всьому світі. Всі ці процеси мають значний науково-практичний інтерес. Крім того, актуальним є висвітлення особливостей інфраструктурного, кадрового та програмного забезпечення дитячої анімації з урахуванням практичного досвіду сучасних закордонних курортів.

Стаття підготовлена з **метою** вивчення теоретичних та практичних аспектів організації дитячої анімації у готелях курортного типу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загалом, організація дозвілля дітей у закладах готельного господарства може:

1. не здійснюватись;
2. обмежуватись наявністю певного ігрового інвентарю та спеціальної інфраструктури (дитячих ігрових кімнат, майданчиків, куточків) із супроводом працівника або ні.
3. пропонуватись у певні дні/години або у формі окремих заходів;
4. передбачати повноцінне анімаційне обслуговування з мініклубами та відповідними програмами.

Наявність та формат дитячого дозвілля залежить від багатьох факторів: типу та концепції закладу, категорійності готелю, місця функціонування, величини, інфраструктури та інших ресурсів. Зазвичай, такі послуги є безкоштовними (тобто включені до вартості проживання), хоча окремі з них можуть передбачати окрему плату.

Найбільш затребуваною та, відповідно, розвинутою дитяча анімація є в курортних готелях, де клієнти з дітьми розміщуються для тривалого відпочинку (7-14 днів). Переважно, це готелі 4-5*, рідше – 3*. Показовими вважаються курорти Єгипту і Туреччини, де анімація вже давно стала невід'ємною частиною готельного обслуговування. На європейських курортах анімація для дорослих, на відміну від дитячої, поширена значно менше.

Організована анімація вимагає відповідного кадрового, програмного та інфраструктурного забезпечення. Розглянемо ці складові детальніше.

Кадрове забезпечення та організація. Структурна одиниця, що займається дозвіллям дітей, називається мініклубом (mini club; kids club). Його наявність на території готелю засвідчує організований підхід до дитячої анімації в закладі, адже, зазвичай, вони працюють за наперед продуманими програмами та об'єднують у своєму складі підготовлених працівників. Графік роботи може перед-

бачати 6-7-денне обслуговування (з 9-10 по 20-22 год.).

Дитяча анімація у більшості готелів організовується для дітей віком від 4 до 12 років (в деяких з 5-ти), що зумовлено фізіологічними, соціальними та психологічними особливостями розвитку дитини. До цього віку програмного обслуговування не надають, проте за окрему плату пропонуються послуги няні. Деякі курортні заклади розробляють спеціальні анімаційні програми для підлітків (13-16 років).

Вікові категорії відпочиваючих дітей та їх кількість прямо позначаються на структурі мініклубів.

У невеликих готелях з незначною кількістю відпочиваючих мініклуб може обслуговувати дітей різних вікових категорій без поділу аніматорів-виконавців на підгрупи. Необхідно розуміти, що це не вказує на відсутність диференціації форм дозвілля відповідно до вікової зацікавленості дитини.

Структуризація практикується у більших готелях з добре розвинутою інфраструктурою та значною кількістю відпочиваючих дітей. Цей варіант може видатись більш вдалим, адже передбачає роботу з дітьми за різними програмами у колі їхніх однолітків. При цьому все ж пропонуються форми спільного групового дозвілля на території мініклубів.

З управлінських позицій структуризація має бути вмотивованою, адже може вимагати більшої кількості працівників (дитячих аніматорів), розширення матеріально-технічної бази (різні кімнати, площадки, устаткування) тощо.

Мініклуби можуть займати різне місце в організаційній структурі готелів: бути частиною анімаційної служби або функціонувати відокремлено, якщо в закладі її немає. Така

практика поширена не лише в закордонних, але й українських готелях.

Подібно до інших команд анімаційної служби, мініклуби мають своїх керівників. Вертикаль підпорядкованості варіюється залежно від розгалуженості як самого клубу, так і його місця у структурі закладу.

Діють у курортних готелях і мережеві дитячі клуби. Особливо, якщо мова йде про міжнародні туристичні холдинги. Так, для прикладу можна згадати добре впізнавану мережу туроператора «TUI» – «Toucan Kids Club». Дитячі клуби діють у готелях різних країн, до яких оператор пропонує тури із сімейною концепцією відпочинку (FUN & SUN Family). У цьому сезоні мова йде про Туреччину, Чорногорію, Іспанію, Італію, Грецію та Кіпр [5].

У численних грецьких готелях для клієнтів туроператора «Mouzenidis Travel» діють мініклуби «Grekoletto», забезпечуючи анімаційне обслуговування для дітей 4-12 років [4]. В сімейній концепції пропонуються спільні форми дозвілля для батьків із дітьми, а також підлітків.

Можна узагальнити деякі особливості обслуговування дитячих клубів туроператорів:

- здійснюється за стандартизованими, але адаптованими під конкретні готелі програмами;
- є унікальною пропозицією та важливою складовою пакету, пропонованого туроператором для сімейного відпочинку, що надається у відібраних для цього готелях;
- враховуються мовні особливості відпочиваючих (окрім англійської, для туристів із пострадянського простору типово звучить і російська мова);
- туроператори здійснюють підбір та навчання аніматорів, координують їхню роботу;

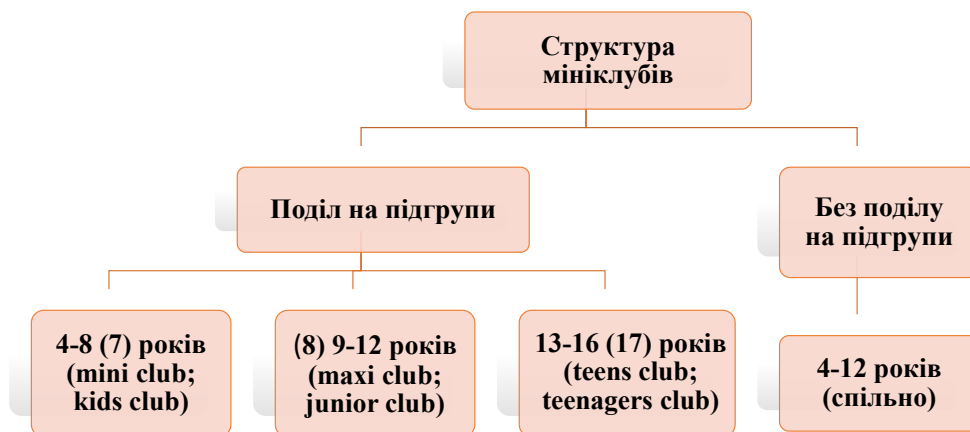

Рис. 1. Типові варіанти роботи мініклубів

– мініклуби, зазвичай, мають мережевий характер із єдиними підходами, певною назвою, логотипом, що служить маркетинговим цілям;

– така модель є взаємовигідною: задоволені клієнти добре відгукуватимуться як про готель, так і туроператора.

На території великих комплексів можуть діяти і кілька клубів одночасно (наприклад, туроператора та готелю).

До аніматорів мініклубів висувають досить суворі вимоги, адже на них покладається велика відповідальність за комфортне дозвілля та безпеку дітей. Звичайно, їх діапазон залежить від політики організації та може помітно відрізнитись. Курортні підприємства йдуть шляхом сезонного набору працівників з культурно споріднених для туристів країн, тож така робота користується попитом і серед української молоді.

Необхідно виділити такі категорії працівників, котрі залучаються до організації дитячої анімації: менеджери; розробники анімаційних програм (консультанти-педагоги, що володіють методологічними принципами дозвілля та виховання дітей різних вікових категорій); організатори анімаційного обслуговування (шеф-аніматори); спортивні інструктори для реалізації на професійному рівні спортивно-оздоровчої анімації; аніматори-виконавці тощо.

З огляду актуальних вакантних пропозицій можна сформулювати такий типовий набір вимог до дитячих аніматорів: вік 18-25 (30) років; завершена вища освіта або навчання на 4-5 курсах (перевага надається педагогічним спеціальностям); володіння англійською та російською мовами на розмовному рівні; особистісні якості (відповідальність, комуні-

кабельність, доброзичливість, емоційна стійкість, любов до дітей); бажання навчатись (готелі і туроператори переважно навчають працівників перед початком обслуговування). Важливими є добра фізична підготовка та ментальне здоров'я, відсутність шкідливих звичок, кримінального минулого тощо. Вітається досвід роботи із дітьми, а інколи це є обов'язковою умовою (не тільки для керівних посад, але й рядових аніматорів).

Програмне забезпечення. Організоване анімаційне обслуговування передбачає розробку відповідних програм – наперед продуманого плану проведення дозвілля дітей, що складається з анімаційних заходів спортивного, розважального, творчого, навчального та розвиваючого характеру.

В курортних готелях анімаційні програми для дітей, як і для дорослих, розробляються на певний сезон. Заходи повторюються кожні 7-10-14 днів (зважаючи на середньостатистичний період перебування сімейних туристів у закладі). Якщо у ньому орієнтуються на обслуговування різних вікових категорій дітей поокремо, то розробляють 2-3 різні програми, хоча при певних анімаційних заходах (іграх на відкритому просторі, квестах, вечірках, переглядах мультфільмів тощо) плануватиметься їх спільна участь.

Програми складаються із двох частин: денних та вечірних заходів. У табл. 1. наведено приклади анімаційних заходів різних курортних готелів закордону. Їх поділ має умовний характер, адже один захід може бути спрямований як на фізичну активність, так і творчий розвиток дитини.

Важливо, щоб анімаційні заходи відповідали віковим особливостям дитини. Окрім

Таблиця 1

Приклади анімаційних заходів для дітей на закордонних курортах

Група заходів	Приклади анімаційних заходів
<i>Спортивно-оздоровчі</i>	ранкова зарядка, гімнастика, йога, аква- та степ-аеробіка, плавання, танці, зумба тощо.
<i>Розважальні</i>	– рухливі ігри (футбол, баскетбол, теніс, стрільба, дартс, мінігольф, ігри у воді); – спортивні турніри, конкурси, змагання, олімпіади; – походи (для підлітків); – настільні ігри; – сюжетно-рольові ігри (тематичні, костюмовані); – розважальні заходи (тематичні квести та вечірки, караоке, мінідискотеки, шоу, святкування днів народження); – перегляд фільмів, мультфільмів тощо
<i>Навчальні (розвиваючі, творчі)</i>	– розвиваючі ігри та заняття (конструювання, ліпка, малювання); – майстер-класи (кулінарні, фото- та кінозйомки, вивчення місцевої мови, садівництва, рукоділля); – аква- і театральний грим, футпрінт тощо

запланованих, розробляють варіанти альтернативних заходів на час непогоди та непередбачуваних обставин. Свої корективи протягом 2020–2021 рр. внесли карантинні обмежувальні заходи через COVID-19 щодо кількості задіяних учасників, тривалості програм, групових/індивідуальних (безконтактних) форм та інвентарю і навіть зупинки роботи мініклубів загалом.

Матеріально-технічне забезпечення є важливою складовою реалізації анімаційного обслуговування дітей. Воно має відповідати анімаційним програмам готелю, бути сучасним та яскравим, але головне – безпечним (сертифікованим, без порушень визначеного терміну експлуатації, комфортним щодо розміру, стійкості, об'єму, ковзкості).

У період світової пандемії категорія «безпечність» набула нового розуміння, тож тепер особливий акцент робиться на дотриманні санітарно-гігієнічних норм. Першою в цьому контексті виступила Туреччина, запровадивши на своїй території сертифікацію об'єктів туристичної сфери «Безпечний туризм».

Інфраструктурне та матеріально-технічне забезпечення може бути різним залежно від багатьох чинників та завдань, покладених на анімацію. Загалом, для її організації необхідна відповідна інфраструктура (обладнані дитячі кімнати, ігрові та спортивні майданчики, басейни, кіно- та амфітеатри тощо); спеціальний інвентар для ігор, майстер-класів, навчальних і творчих заходів (від декорацій та костюмів до розмальовок з фарбами); технічне обладнання для відеопоказів, шоу, дискотеки тощо.

Висновки. Таким чином, дитяча анімація займає важливе місце в структурі сучасного готельного обслуговування, зокрема курортного типу. Її організація має відмінні особливості, що вимагають продуманого планування та залучення відповідних ресурсів. Виклики сьогодення зумовлюють пошук альтернативних рішень та виводять на новий рівень питання безпеки дозвілля. Перспективним є вивчення впливу пандемії на вітчизняну і закордонну практику організації готельної анімації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Віндюк А. В., Захаріна А. Г., Захаріна Є. А. Організація спортивної анімації : навчальний посібник. Запоріжжя : КПУ, 2014. 176 с.
2. Кравець О. М., Байлик С. І. Організація анімаційних послуг в туризмі : навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 335 с.
3. МКІП та ДАРТ презентували результати дослідження туристичних настроїв українців. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/mkip-ta-dart-prezentovali-rezultati-doslidzhennya-turistichnih-nastroyiv-ukrayinciv> (дата звернення: 28.07.2021).
4. Офіційний вебсайт туроператора «Mouzenidis Travel». URL: <https://www.mouzenidis.com> (дата звернення: 29.07.2021).
5. Офіційний вебсайт туроператора «TUI». URL: <https://www.tui.ua> (дата звернення: 29.07.2021).
6. Туристична діяльність в Україні. Держстат України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/tyr/tyr_dil/arch_tyr_dil.htm (дата звернення: 28.07.2021).

REFERENCES:

1. Vindiuk A. V., Zakharina A. H., Zakharina Ye. A. (2014) Orhanizatsiia sportyvnoi animatsii [Organization of sports animation]: navchalnyi posibnyk. Zaporizhzhia: KPU, 176 p. (in Ukrainian)
2. Kravets O. M., Bailyk S. I. (2017) Orhanizatsiia animatsiinykh posluh v turyzmi [Organization of animation services in tourism]: navch. posibnyk. 2-he vyd., pererob. i dop. Kharkiv: KhNUMH im. O. M. Beketova. 335 p. (in Ukrainian)
3. MKIP ta DART prezentuvaly rezultaty doslidzhennia turystychnykh nastroyiv ukraintsv [Research of tourism sentiment of Ukrainians]. Available at: <https://www.tourism.gov.ua/blog/mkip-ta-dart-prezentovali-rezultati-doslidzhennya-turistichnih-nastroyiv-ukrayinciv> (accessed 28 July 2021).
4. Ofitsiyni vebсайт turoperatora «Mouzenidis Travel» [Official website of tour operator Mouzenidis Travel]. Available at: <https://www.mouzenidis.com> (accessed 29 July 2021).
5. Ofitsiyni vebсайт turoperatora «TUI» [Official website of tour operator TUI]. Available at: <https://www.tui.ua> (accessed 29 July 2021).
6. Turystychna diialnist v Ukraini. Derzhstat Ukrainy [Tourism activity in Ukraine. State Statistics Service of Ukraine]. Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/tyr/tyr_dil/arch_tyr_dil.htm (accessed 28 July 2021).